

**KARDINALOVA HOMILIJA
PRIGODOM 282. ZAVJETNOG HODOČAŠĆA VJERNIKA GRADA
ZAGREBA I HODOČAŠĆA MLADIH ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE
MAJCI BOŽJOJ BISTRIČKOJ**

(Marija Bistrica, 8. rujna 2013.)

Liturgijska čitanja: Mudr 9, 13-18b; Kol 2, 6-15; Lk 14, 25-33

»Učvršćeni vjerom, kako smo poučeni« (usp. Kol 2, 7)

**Dragi hodočasnici, dragi Zagrepčani;
dragi biskupi, prezbiteri i đakoni, redovnici i redovnice,
bogoslovi i sjemeništarci; drage obitelji, draga djeco i mladi;
predraga braćo i sestre u istoj vjeri!**

1. Hodočasteći u ovo drago nam hrvatsko nacionalno svetište zahvaljujemo Bogu za njegovu prisutnost u našim životima, ispovijedamo svoju vjeru i molimo Gospodina da ju učvrsti, da po daru vjere obasjava naše putove, dok se utječemo zagovoru naše nebeske Majke, Majke Božje Bistričke, za sve naše potrebe i za istinsku duhovnu obnovu vjernih zajednica u našem gradu Zagrebu i čitavoj Nadbiskupiji. Gledajući ovo mnoštvo, osjećajući ljepotu našega zajedništva ne smijemo biti nezahvalni. Zavjet je redovito povezan s vjerom, a vjera sa zahvalnošću.

Ove smo godine za naše 282. zagrebačko zavjetno hodočašće kao vodilju istaknuli riječi apostola Pavla koje smo upravo čuli u drugome čitanju, a koje govore o životu iz vjere i po vjeri. On nas poziva: »Kao što primiste Krista Isusa, Gospodina, tako u njemu živite: ukorijenjeni i nazidani na njemu i učvršćeni vjerom kako ste poučeni, obilujte zahvaljivanjem«.

Kao vjernici suočeni smo i sa zabludama, na koje sv. Pavao upozorava Kološane, ali i svakoga od nas: »Pazite da vas tko ne odvuče mudrovanjem

i ispraznim zavaravanjem što se oslanja na predaju ljudsku, [...] a ne na Krista« (Kol 2, 6-8).

2. Učvršćeni vjerom, kako smo poučeni. Gospodina Isusa primili smo u svoje živote kao dar. Kao dar želimo u njemu živjeti. Vjera, doduše, traži otvorenost čovjeka istini, ali nije to naše dostignuće, nego smo Božjim darom zahvaćeni, ukorijenjeni i nazidani na Božju mudrost koja se u punini očitovala u Kristu, u njegovu utjelovljenju, muci i uskrsnuću. Na taj dar i snagom toga dara, kao novi ljudi u Kristu i kao kršćani, odgovaramo zahvaljivanjem. Tako smo poučeni, u toj mudrosti želimo rasti i međusobno se obogaćivati, da bismo bili bogatstvo za cijeli svijet.

U povezanosti misnih čitanja iz Knjige Mudrosti i Evanđelja otkrivamo o kakvoj je mudrosti i pouci riječ. Starozavjetni je pisac osjetio svu težinu ljudske ograničenosti i nemoći da se dopire do najdubljih slojeva otajstva života, jer samo Bog je neiscrpan i samo on je izvor i gospodar svega stvorenoga. Kao stvorenja, na osobit način osjećamo težinu propadljivosti i nestalnosti zemaljskoga. Božja mudrost izražena u Svetome pismu pred naraštaje svakoga vremena stavlja istinu da čovjek jedva nagađa što je na zemlji te »s mukom spoznajemo i ono što je u našim rukama«, a ne da bismo bez Božjega Duha mogli doprijeti do konačnoga odgovora o svijetu, njegovu postojanju i budućnosti. Božja riječ nas usmjerava da se ne uzoholimo; da se u nama ne rodi misao o ljudskoj svemoći i o tome da nam Bog nije potreban.

Biblijski je čovjek shvatio da je bez Boga izgubljen, da je Božja mudrost dar koji nas vodi k spasenju te da je najvažnije spoznati njegovu volju. No, i to je spoznanje tim veće što više prostora dajemo vjeri, onoj marijanskoj – poniznoj i spremnoj na osluškivanje Božje Riječi.

Naša se civilizacija nalazi pred velikim poteškoćama baš zbog toga što u dušama ljudi pojačava buku, pokušavajući sve ispuniti i opravdati sebičnim ciljevima. I tako: dok se želi povećati vrijednost prolaznomu i istaknuti ljudska snaga, posljedice buke – u kojoj nam se čini da Bog šuti – sve su teže.

3. Dolazeći na zavjetno hodočašće Majci Božjoj pokazujemo da osjećamo svoju ljudsku ograničenost, potrebu za Bogom; da želimo biti Isusovi učenici. A to znači trajno usvajati mudrost križa, nositi ga i svjedočiti ljubav prema njemu kao vrijednost iznad svake druge vrijednosti. I najdraža i najvrjednija zemaljska dobra ipak su drugotna u odnosu na nasljedovanje Krista. Štoviše, zemaljska dobra postaju istinskim dobrima samo ukoliko im se ne pridaje ona vrijednost koja pripada jedino Bogu.

Isusovi učenici, mi kršćani, očitujemo da cijenimo zemaljsko samo onda kada to zemaljsko nije naš konačni cilj. Zemaljsko dobiva pravi sjaj u svjetlu vjere, u proturječju Kristova križa, koji propadljivosti oduzima privid vječnoga. Idući ususret Gospodinu susrećemo razne vrijednosti, od dubokih čuvstava i iskrenih osjećaja do materijalnih dobara, ali nas ništa od toga ne smije zadržavati i priječiti korak kojim idemo za Kristom.

Braćo i sestre, ovdje smo kao zajednica vjernika grada Zagreba, ovdje su mladi vjernici Zagrebačke nadbiskupije. Ovdje su obitelji i djeca, mladi, bake i djedovi, povezani i po rodbinskoj pripadnosti i vjerom. Ovdje je obilje ljubavi i iskrenoga poštovanja kojim dolazimo pred Gospodina. Ovdje od Marije učimo da odmak od zemaljskoga učvršćuje ljubav, daje novu kakvoću rodbinskim i svim zemaljskim povezanostima. Učimo da nema životnoga poziva koji u sebi ne bi sadržavao određeni križ i da nema čovjeka koji ne bi mogao biti Kristovim učenikom. Kada se život pogleda u svojoj jezgri, shvatimo da je jedina istinska lekcija koju trebamo svladati, ugraditi u svoje živote – upravo mudrost križa.

Nasljedovati Isusa, ići za njegovim križem, poput Majke Marije, mijenja vrijednosti najdubljih iskustava. Radost uskrsne zore nadvladava bol Golgote. I ovo Svetište čuva za nas spomen na ljude iskušavane patnjom i zemaljskim gubitcima; na ljude preobražene vjerom i vedrinom križa koja učvršćuje i naše životne korake.

4. U Evanđelju Isus na neočekivan način spaja: neproračunatost, potpunu predanost, pouzdanje u Boga i nasljedovanje bez ikakve ljudske računice, s jedne strane, a s druge: razboritost koja bi trebala unaprijed vidjeti ostvarivost ili neostvarivost započetoga djela.

Isus nam govori da kršćani ne žive izvan svijeta i još jedanput naglašava da prihvaćanje križa ne previđa ljudske granice. S psalmistom molimo Boga: »Nauči nas dane naše brojiti, da steknemo mudro srce... Daj da nam uspije djelo naših ruku!« (Ps 90). Ti nas, Bože, pouči da bi to djelo bilo čvrsto, oslonjeno na tebe.

Zato je važno upoznavati i produbljivati vjeru, da ne živimo ispraznost, zavaravajući se uspjesima koji to nisu. Važno je prihvatiti kršćansku mudrost i prepoznati čime prijećimo Bogu da nas ispunja svojim Duhom. Spajajući poziv na nasljedovanje i pouku Isusovih prispodoba uočavamo da nas Učitelj otklanja od onoga stava prema vjeri koji se promiče u naše vrijeme i u našem društvu.

A taj se stav odlikuje ponajprije *površnošću*. To je onaj stav koji ne uviđa da je nasljedovanje Krista zahtjevno; da su za gradnju kule potrebna sredstva, vrijeme i ljudi. Stav je to onih koji olako izjavljuju da su kršćani, pojednostavljuju Evanđelje i žele ga pomiješati s onime što mu je suprotno, nastoje povezati nepovezivo i oduzeti mu snagu razlučivanja.

Druga je oznaka toga stava *bezobzirnost, nepoštovanje i drskost*, koja se oslanja na vlastite ljudske snage ne prezajući od nanošenja boli ljudima koje se koristi tek kao sredstvo za postizanje cilja, za nečiju pohlepu i ludost. Takav je bezumni kralj iz prispodobe koji, zaslijepljen i tvrdoglav u svojim nakanama, ne razmišlja o gubitku i šteti onih koji su mu dali povjerenje.

Povezana s prethodnim treća je karakteristika *bojazan izaći iz vlastite oholosti*, a to je uvjet da bismo bili spašeni Božjom mudrošću.

Suprotnost tim stavovima vidljiva je u Djevici iz Nazareta. U njoj: je dubina misli i osjećaja, poštovanje Božje volje i pouzdanje u Gospodina u poniznosti.

5. Braćo i sestre, molitve, susreti i razmišljanja u ovoj Godini vjere potiču nas da i sami nastojimo oko dubljeg upoznavanja svoje vjere te se odupiremo protiv površnosti u našim vjerničkim zajednicama. Isto tako, na nama je odgovornost da se u hrvatskome društvu ne mirimo s neznanjem o našoj vjeri, čemu smo svjedoci iz dana u dan. Osobito se to primjećuje u nekim sredstvima društvenoga priopćavanja. Suočeni smo s nenamjernim, ali prečesto i s namjernim iskrivljavanjem, neistinama, prilagođavanjem kršćanskoga nauka pojedinim trendovima.

Posebno zabrinjava da se u javnim medijima, kao mjerodavni za pitanja o kršćanstvu i Crkvi, predstavljaju ljudi koji ne samo da ne očituju poštovanje prema kršćanskoj vjeri, nego promiču neznanje, površnost i umišljenost. Znamo dobro koliko zla nanose takvi medijski pristupi, jer oni nisu prisutni samo u području religijskih tema. U ozračju diktature relativizma pokušava se upravo koristeći medije stvarati dojmove po mjeri ljudske ispraznosti i zavaravanja.

S druge strane, ovdje pred našim mladima, s radošću napominjem da ima sve više kršćana u Hrvatskoj koji očituju poznavanje svoje vjere, koji se ne stide i ne boje iznijeti svoje vjerničke stavove u ozračjima koja za njih nisu prijateljska. Poznavanje kršćanske vjere, radosno življenje vjere naročito u obiteljima, zauzimanje za opće dobro snagom vjere primjećuje se među đacima i studentima, među odraslima u svojim strukama, a često spominjem i naše hrvatske branitelje koji su svojom spremnošću na žrtvu i dubokim životnim iskustvima bili i ostali osjetljivi za istinske vrijednosti u kojima je zalog budućega dobra Domovine.

6. Draga braćo i sestre, da bismo kao vjernici mogli zauzetije graditi zajednicu Crkve, više pridonositi dobru svojih bližnjih i društva u kojemu živimo, tijekom nadolazeće pastoralne godine posebno ćemo se posvetiti katehezama u župnim zajednicama, s posebnim naglaskom na kateheze za odrasle. Kateheza nam pomaže upoznavati, slaviti i živjeti vjeru u svakidašnjem životu. Cilj svake kateheze za odrasle treba biti postizanje zrelosti vjere kojom se mogu prihvaćati i osmisliti razne životne situacije u

kojima živimo, kao i dužnosti što ih obnašaju vjernici u obiteljskom i društvenom životu.

Nezamjenjivi prostor koji obuhvaća cjelokupni vjernički život jest župa, ta temeljna sastavnica Crkve, uronjena u širu društvenu zajednicu. Osjećamo potrebu za obuhvaćanjem svega što pomaže urastanju u župu i u njezino djelovanje. U župi se proširuje i nadograđuje vjersko znanje i raste u radosti, zajedništvu, služenju, nesebičnosti. Župa je pozvana biti bratska i ugodna obiteljska kuća, gdje kršćani postaju svjesni svoga poslanja u svijetu. Znamo da je župa izniman dar za život ljudi i da za svakoga u njoj ima mjesta.

Radujem se što ću i sam biti dionikom održavanja kateheza i katehetskih susreta. Želio bih doprijeti do što više župa i do što većega broja vjernika te osnažiti zajedništvo vjere u Nadbiskupiji. To se uklapa u sinodski put koji intenzivno priprema početak sinodalnih zasjedanja. Na tome hodu jedna od težih zadaća upravo je izgradnja vjernika koji poznaju svoju vjeru i žive nošeni njenim žarom; izgradnja vjernika koji su prihvatili mudrost križa i otkrili da ne postoji niti jedno pitanje ljudskoga života koje ne bi bilo povezano s vjerom, s Kristom i s Crkvom.

7. Dragi vjernici, kad sam prošle godine ovdje, baš prigodom zagrebačkoga hodočašća, govorio o tragovima procesa sadašnje *kulturalne revolucije* koja se pokušava sprovesti u Hrvatskoj, naslućivao sam događanja koja smo tijekom godine dana proživljavali u raznim iskušenjima, ali i praćeni Božjom pomoći. Ta iskušenja nipošto nisu prestala i kršćanin zna da, ako su Krista okrunili trnjem, niti kršćane neće obasipati ružama. U tim smo iskušenjima vidjeli predivna svjedočanstva vjernika, a osobito mladih katolika koji su iz svoje vjere, iz znanja o kršćanskome nauku, hrabro odgovarali na izazove neistina i grubog nepoštivanja vrijednosti hrvatskoga naroda.

Iz tih je stavova progovorila i građanska inicijativa *U ime obitelji* koju kao Crkva podupiremo, jer osjećamo dužnost promicati istinu o čovjeku i zalagati se za dobro hrvatskoga društva, bez obzira na snagu rušilačke ideologije koja se želi nametnuti i na njezino podrijetlo.

Poznavanje vlastite vjere omogućuje razlučivati pojave u osobnome i u društvenome životu; ocijeniti njihovu prihvatljivost ili neprihvatljivost. Jasno nam je da živimo u okolnostima u kojima se poseže za raznim sredstvima da bi se održalo na vlasti, da bi se imalo utjecaja, da bi se porazilo i ponizilo protivnika. Kao kršćani ne smijemo tako postupati. Na nama je oslušivati i naviještati Radosnu vijest. Njezina je riječ oštra za svaku neistinu i blaga za svaku poniznost. I naš je uspjeh radost čovjeka u istini i ljubavi. Ako bilo u čemu prevlada sebičnost, uspjeh nije kršćanski.

8. Braćo i sestre, danas u Hrvatskoj vidimo da se razne pojave žele izmiješati, promijeniti im značenja, obilježiti jednakom etiketom i staviti na istu razinu, zapostavljajući istinu. Zbog toga dolazi do zbunjenosti, nesnalaženja, razdora i tjeskobe, do svega onoga što priječi da u svojoj Domovini budemo mirni i sretni. Uzaludna su uvjeravanja kako se prošlost mora zaobići. Jer upravo oni koji govore da im prošlost nije važna, u njoj nalaze nadahnuća za svoja nedjela. Ako se ne suočimo s teretom prošlosti i ne vidimo joj lice u njezinoj istini, zasigurno ćemo se suočiti s njenim tamnim sjenama koje se nadvijaju nad nas i samo ćemo naslućivati što će i koga sve prekriti.

Toliko smo puta napominjali i ne umaramo se ponavljati da treba iznijeti istinu o prošlosti, da ne bismo ranili sadašnjost i zatvarali put miroljubivoj budućnosti. Kao kršćanima neprihvatljiv nam je bilo koji politički stav koji grubo gazi dostojanstvo čovjeka, a naročito pogubne ideologije iz 20. stoljeća. I dok smo u Hrvatskoj na svim razinama upoznati s neprihvatljivošću fašizma i nacizma, još uvijek trpimo posljedice komunističkoga terora, o kojemu se hrvatskoj javnosti skriva istina, čak i veličajući nalogodavce i izvršitelje komunističkih zločina. Takvo ponašanje hrvatskim katolicima nikada ne će biti prihvatljivo.

Upravo je s ovog mjesta prije petnaest godina, 3. listopada 1998. godine, prigodom beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca, blaženi papa Ivan Pavao II. govorio o cjelokupnoj tragediji koja je pogodila hrvatsko pučanstvo i Europu tijekom prošloga stoljeća obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom (*usp.: Propovijed u Mariji*

Bistrici). I dok se spominjemo nezaboravnog slavlja beatifikacije kardinala Stepinca, ta poruka blaženog Pape, na ovom mjestu, odjekuje kao ispit savjesti svakoj političkoj opciji u Hrvatskoj.

To odjekuje snažno kao pitanje i sada, kad se nalazimo pred beatifikacijom svećenika Miroslava Bulešića, koja će biti 28. rujna ove godine u Puli; svećenika koji je, pod okriljem komunističke partije, ubijen dvije godine nakon rata, kao jedan u nizu ne samo žrtava iz mržnje prema vjeri, nego i žrtava za koje nitko nije istinski odgovarao. Čudi nas da upravo oni koji se navodno zalažu za »europske vrijednosti« ne uviđaju koliko su neljudski stavovi koji štite istinske neprijatelje tih vrijednosti, ali ponajprije neprijatelje čovjeka.

Iz tog nerazlikovanja i nepriznavanja istine rastu nove klice nepravde. Nažalost, premda sam na to i ranije upozoravao, kao vjernik i biskup danas ne mogu prešutjeti pokušaj da se obescijeni simbole slobode i da se hrvatska vukovarska rana otvara na križu bešćutnosti političara. Postavlja se pitanje komu to sada u Hrvatskoj treba i za čije se to dobro čini? Nije li sada hitnije suočiti se s rješavanjem teških gospodarskih prilika hrvatskih građana? Ili je pak razlog da se skrene pozornost od nedosljednosti i neodgovornosti u koju se gura Hrvatsku u odnosu na Europsku Uniju?

Kao biskup s ovog mjesta pozivam one koji mogu da pođu na znakovito slavlje beatifikacije u Pulu koje povezuje dva iznimna svjedoka vjere: Alojzija Stepinca i Miroslava Bulešića, ali ujedno i nas učvršćuje u našim kušnjama i trpljenjima, da se ne umorimo živjeti za druge.

9. Draga braćo i sestre, jučer smo na poziv pape Franje posebno molili za mir u Siriji, na Bliskom Istoku i u svemu svijetu. Osobito smo bili povezani sa Svetim Ocem sinoć u molitvenom bdjenju Službe svjetla na Bistričkoj Kalvariji. Dijelimo duboko ljudsko i kršćansko suosjećanje prema svima koji trpe ratna stradanja, progonstva i kušnje nepravde, mi koji još uvijek osjećamo bol svježih rana rata protiv naše Domovine. Stoga neka se i u ovoj misi i ubuduće diže Bogu naš vapaj za mir na Bliskom Istoku i po čitavom svijetu.

U molitvi združeni na ovome zavjetnom hodočašću učvršćujemo jedni druge u vjeri.

Izvanjski izgleda, i ove smo godine ispunili zavjet, jer smo došli k Bistričkoj Majci. No, znamo da je zavjet ispunjen, ako smo dopustili da nam Bog ispuni srce zahvalnošću, brigom prema bližnjima, radošću što nam je darovana vjera, molitvom za ustrajnost i znakovima ljubavi prema onima kojima trebaju naše ruke, naša riječ, naša prisutnost i naša pomoć.

Dok pred Marijom pjevamo da nam vjera, nada i ljubav budu čvrste, sve vas preporučujem moćnom zagovoru Presvete Bogorodice Marije, Majke Božje Bistričke. Od srca zazivam Božji blagoslov na sve vas, vaše obitelji i djecu, naše mlade, grad Zagreb i Hrvatsku nam domovinu.

Amen.